

Hallituksen esitys kolmen/kuuden kuukauden työttömyyssäännöstä

Työministeri Arto Satonen
17.10.2024

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työnhakuaika turvataan jatkossa laissa ja työperusteiset luvat sidotaan vahvemmin työhön

**Kolme kuukautta
uuden työn etsimiseen**

- yleisesti työperusteiset oleskeluluvat

**Kuusi kuukautta
uuden työn etsimiseen**

- erityisasiantuntijat (myös EU:n sininen kortti)
- yli kaksi vuotta Suomessa työperusteisella luvalla olleet
- yritysten ylin ja keskijohto, yrityksen sisällä siirtyvät lähetetyt asiantuntijat ja johto

**Sääntö koskee vain
työperusteisia lupia,
eli ei esimerkiksi:**

- pysyvät oleskeluluvat
- perhesiteeseen perustuvat luvat
- EU-kansalaiset
- opiskelijat ja tutkijat

Suomessa oleskelun jatkumisen pelisäännöt ovat jatkossa kaikille selvät

- **Nykyisinkin työsuhteen päättymisen mahdollistaa oleskeluluvan perumisen.** Sääntelyä ei kuitenkaan ole siitä, minkä pituinen työttömyys johtaisi luvan perumiseen.
- Maahanmuuttovirastossa on jo huhtikuusta 2023 lähtien ollut käytäntö, että oleskeluluvan peruuttamista ei käynnistetä kolmen kuukauden suoja-ajan sisällä.
- **Jatkossa työntekijän asema on turvatumpi, kun suoja-aika on kirjattu lakiin.** Oleskelun ehdot ovat selkeämmät niin ulkomaalaisille työntekijöille kuin viranomaisille.

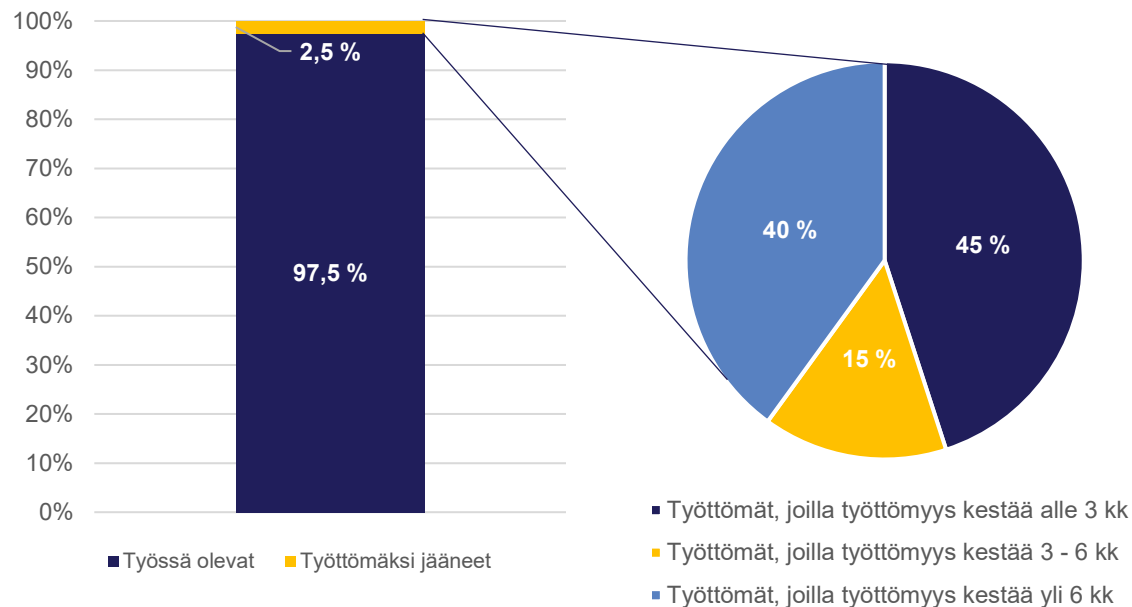

Järjestelmällinen jälkivalvonta on osa vastuullista politiikkaa

- Työperusteisen luvan tarkoitus on **mahdollistaa työnteko suomalaisten työmarkkinoiden pelisääntöjen mukaisesti**.
- Jotta työperusteisen maahanmuuton politiikka on kestävä, viranomaiset tarvitsevat kattavaa tietoa siitä, mitä maahantulon jälkeen tapahtuu.
- Työnantajan olisi jatkossa ilmoitettava Maahanmuuttovirastolle, jos työperusteisella oleskeluluvalla Suomessa oleskelevan työsuhde päättyy ennenaikaisesti.
 - Ilmoituksen voi tehdä nopeasti ja sähköisesti.
- Ilmoituksista saatava tieto täydentää lupien jälkivalvonta, jota Maahanmuuttovirasto tekee automaation avulla keräämällä tietoa viranomaisrekistereistä.

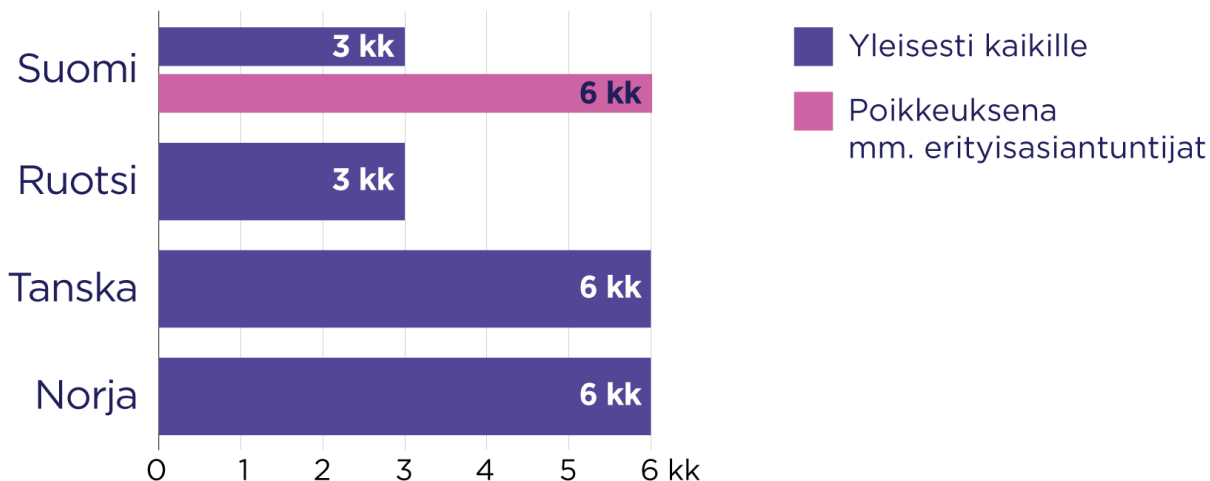
Työperusteisesti Suomessa oleskelevien työttömyys on ylipäätään harvinaista

- VATT Datahuoneen selvitys tarkasteli ei-pysyvällä työntekijän oleskeluluvalla Suomessa vuosina 2017–2021 oleskelleiden ulkomaalaisten työttömyysjaksoja.
- **Vuosittain 2,5 prosenttia jäi työttömäksi.** Heistä reilu puolet työllistyy viimeistään kuuden kuukauden sisällä. Monien työttömyys kestää kuitenkin sitäkin pidempään, jonka takia uudelleentyöllistymistä tulee tukea.

Keskimäärin vuosittain työttömäksi työnhakijaksi rekisteröityneet ulkomaalaiset työntekijät

Säätely työttömyysajasta on linjassa muiden Pohjoismaiden kanssa

- Kaikkiin EU-maihin on tulossa vähintään kolmen kuukauden suoja aika kaikille työperäisille muuttajille ja kuuden kuukauden suoja-aika kaksi vuotta maassa oleskelleille
- Maiden tulee saattaa yhdistelmäluopadirektiivi voimaan viimeistään toukokuussa 2026.

Kuinka monta kuukautta uuden työn etsimiseen on eri Pohjoismaissa.

Työntekijöiden mahdollisuuksia uuden työn löytämiseen laajennetaan

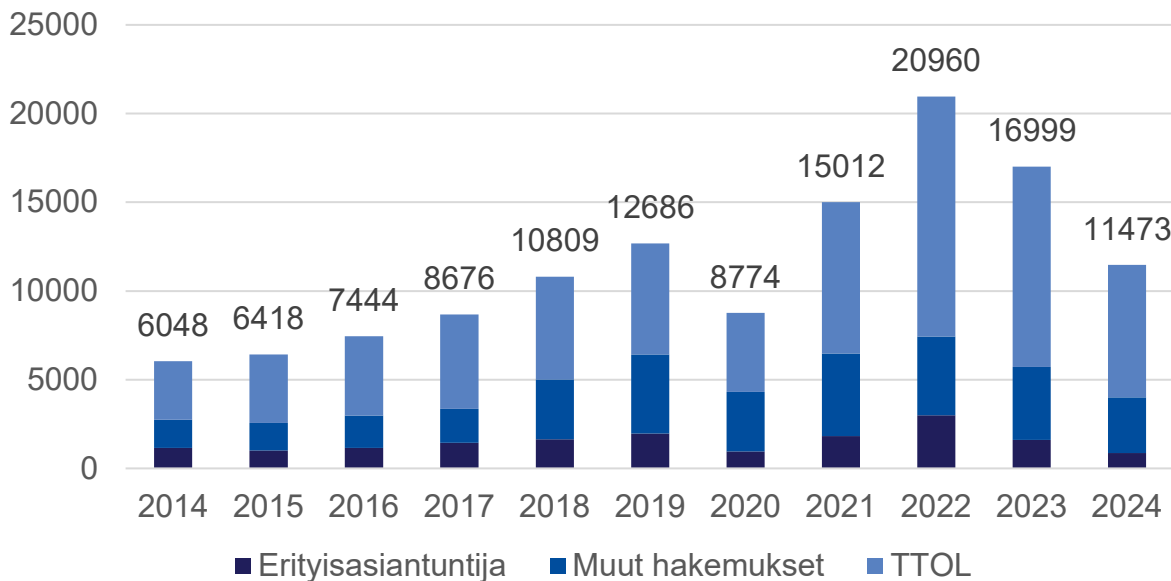

Nykyisin työntekijä voi vaihtaa työpaikkaa **vain samalla alalla, mutta ei toiselle alalle.**

Jatkossa työntekijä voisi samalla luvalla vaihtaa työpaikkaa **myös aloille, jotka on todennettu koko Suomessa työvoimapula-aloiksi.**

- Työvoimapula-aloista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella kerran vuodessa kesästä 2025 alkaen. Tällä hetkellä työvoimapula-aloina korostuisivat erityisesti sosiaali- ja terveysala sekä tietyt palvelu- ja teollisuusalat.
- Työnteko-oikeuden laajentaminen **koskisi vain työntekijän oleskelulupaa**, jossa lupa myönnetään aina tietylle ammattialalle.

Työperusteisten oleskelulupahakemusten määrä on vakiintunut korkealle tasolle

Vireille tulleet työperusteiset ensimmäiset hakemukset 1.1.2014–31.8.2024

Muut hakemukset = muut työperusteiset hakemukset

- Hakemusten määrä 1/–8/2024 on suurin piirtein samalla tasolla kuin edeltävänä vuonna vastaavana aikana.
- Keskeinen tavoite on saada erityisasiantuntijoiden hakemusmäärä nousuun yhdessä talouskasvun kanssa.
- Paljon puhututtanut VM:n ennuste työperäisen maahanmuuton määrän vähenemisestä perustuu tilastointitavan muutokseen.

